

Nieuwsbrief najaar 2021

VOORWOORD

Beste lezer, lieve vrienden van Stichting Watoto Samburu,

De afgelopen twee jaar waren gezondheid en een goede zorg de belangrijkste thema's in Nederland. Dat gold voor de politiek, maar ook in het dagelijkse leven van ons allemaal. Het was voor velen confronterend te ervaren dat deze zaken niet vanzelfsprekend zijn, maar aandacht, energie en investeringen en opofferingen vragen. In Kenia, zeker in Samburu, geldt dit nog nadrukkelijker. Toegang tot zorg is daar niet vanzelfsprekend, maar o zo

belangrijk. Om die reden heeft onze Stichting zich ook altijd bekommerd om de gezondheid van de kinderen op onze school en om die van iedereen in de regio. Dat doen we vooral via onze 'eigen' clinic. Met veel trots en plezier vertellen we u daar in deze nieuwsbrief meer over. We willen u hartelijk danken voor uw steun het afgelopen jaar en wensen u en al uw dierbaren een geweldig en gezond 2022. Hopelijk kunnen we opnieuw op uw steun rekenen.

Bestuur stichting Watoto Samburu

SIMBA CLINIC

Meestal berichten wij over de school of bouwplannen, nu een special over Simba Clinic. Op onze compound in Samburu is sinds begin deze eeuw een medische post aanwezig. Het primaire doel was en is het bewaken en verbeteren van de gezondheidssituatie van de leerlingen van de school en het personeel op de compound. Ook de inwoners van het gebied kunnen daar terecht voor medische zorg. Daartoe wordt curatief, preventief en educatief gewerkt. De leerlingen worden na elke vakantie gecontroleerd, waarbij ook hun (lichamelijke) ontwikkeling wordt vastgelegd. Zo kunnen eventuele afwijkingen, ziektes of andere situaties tijdig worden gesignaleerd. En er wordt periodiek op school gezondheidsles gegeven, met name hygiëne.

Deze clinic werd door de bevolking aangeduid als Simba Clinic, refererend aan Mama Simba (moeder leeuw), de bijnaam van Janet, de Amerikaanse vrouw waarmee wij jarenlang samenwerkten, tot aan haar pensioen een jaar geleden.

De clinic wordt altijd gerund door een zgn. bush nurse, een elders in Kenia opgeleide verpleegkundige (m/v), gespecialiseerd en ervaren in de bijzondere omstandigheden (o.a. heet klimaat, gevaarlijke dieren, specifieke begroeiing, vuil water of gebrek daaraan, eenzijdig voedsel) van het gebied waarin wij opereren. Vooral bij de kinderen is ondervoeding een eerste attentiepunt.

De clinic heeft een officiële registratie verworven als particuliere bush clinic en is later ook tot dispensary (apotheek functie) benoemd. Er wordt samengewerkt met het ziekenhuis in Isiolo, dat ook de periodieke inspectie van de clinic en de nurse begeleidt. Hierdoor kunnen gemakkelijker en goedkoper medicijnen en vaccins verkregen worden, of via het ziekenhuis of via MEDS (Mission for Essential Drugs and Supplies). Onze manager Muchangi verzorgt in overleg met de nurse de bevoorrading.

Simba Clinic heeft een erg succesvolle en nuttige functie in het gebied. Naast de genoemde signalering van ondervoeding zijn veel voorkomende actiepunten: luchtwegaandoeningen, malaria, moeilijke bevallingen, verwondingen, wormen, huidinfecties en SOAs.....

Na het aanvankelijke houten schuurtje, is er sinds 2008 een mooi stenen gebouwtje, met een spreekkamer, een ➤

onderzoekskamer, een verpleegkamer en een magazijn. Er is schoon stromende water en elektriciteit. De gang van zaken met de huidige nurse treft u elders in deze Nieuwsbrief aan.

Duidelijk is dat juist in deze coronatijd het werk van de clinic van doorgaand belang is, voor de leerlingen, het

personeel en de bevolking. Dit is, naast het onderwijs, zeker ook een kernfunctie van de compound en van de werkzaamheden van de Stichting, die doorlopende financiering verdient.

Hans Bosman

VOOR DE SIMBA CLINIC IS ER NOOIT EEN CODE ZWART

Verslag van een dagje praktijk met nurse Emmanuel Laapu

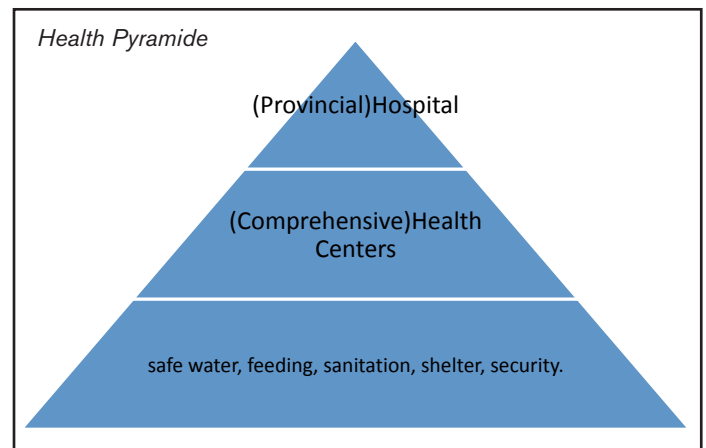
De Simba Clinic wordt 'gerund' door Emmanuel Laapu. Hij is een allround verpleegkundige, opgeleid in Nairobi University Hospital. Dit wil zeggen dat hij theoretisch en praktisch is geschoold als verpleegkundige met als specialiteit Primary Health Care. Dit is een mix van openbare gezondheidszorgaspecten met behandelingsmethoden voor curatieve zorg. De nadruk ligt vooral op preventie van ziekten; het voorkomen van gezondheidsklachten. Dit betreft de beschikbaarheid van veilig drinkwater, een immunisatieprogramma: meestal het vaccineren van de jongsten binnen de bevolking, gezondheidslessen, advisering rond 'family-planning', hygiëne en sanitaire adviezen, gekoppeld aan curatieve zorg. Curatieve zorg is de individuele behandeling van patiënten met een gezondheidsklacht. Daarnaast nog moeder- en kindzorg. Dit geheel wordt opgezet met een nadruk op deelname van mensen uit de bevolking; wat meestal benoemd wordt als 'community participation'. Deelname van de bevolking wordt dan tegelijkertijd opgepakt met onderwijs over gezondheid.

Om bovenstaande goed in de praktijk te brengen dien je heel wat in je mars te hebben. Niet uitsluitend de theoretische kennis, de praktische toepassing er van,

Spreekuur in Simba Clinic met nurse Emmanuel

maar vooral ook het vermogen om mensen aan je te binden, te motiveren, te overtuigen om ongezonde gewoonten te wijzigen.

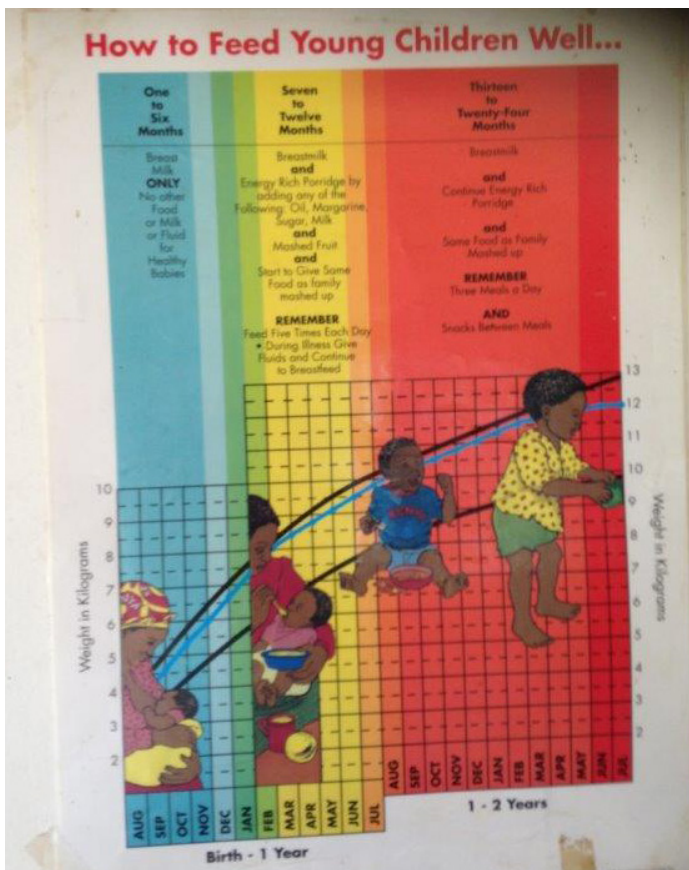

Hieraan voorafgaand: om een bevolking, een cohort mensen, een groep, gezond te houden zijn de aspecten uit de basis van de gezondheidspiramide nodig: de basis van deze Health Pyramide wordt gevormd door de onderwerpen: sanitaire voorzieningen, veilig water, voedsel, veiligheid en bescherming tegen weersinvloeden. Pas nadat aan deze basis voorwaarden is voldaan, kan worden gewerkt aan zorg voor zieken. Met de zogenaamde Health Centers als opvolgende trede op dit piramide-model; een Health Center is te benoemen als een kliniekje zoals de Simba Clinic. De volgende trede op de piramide is een provincie ziekenhuis. In Isiolo is een Provincie Ziekenhuis.

Een willekeurige werkdag van Emmanuel verloopt als volgt. Dat weet ik omdat we regelmatig via de App contact met elkaar hebben. De werkdag begint om 6.00. Er bevinden zich al mensen op het terrein van de clinic. Het zijn voornamelijk moeders met kinderen. Deze moeders komen om hun kind te laten vaccineren. Het Rijks Vaccinatie Programma van Kenia schrijft voor dat op de leeftijd van 9 maanden er gevaccineerd wordt met DTP tegen de ziekten Difterie, Tetanus en Pertussis (Kinkhoest). Nurse Laapu bereidt de injecties voor, houdt rekening met de 'cold chain': geen der injecties komt boven de voorgeschreven temperatuur van 4 C.

Er meldt zich een moeder met een ondervoed kind: met marasmus, de magere vorm van ondervoeding. Hij vertelt

Ten gevolge van de bevalling deze ochtend, heeft Emmanuel niet alle wachtende kinderen kunnen vaccineren. De moeders zijn blijven wachten. Zij en de kinderen hebben mee gegeten met wat de kok aan voedsel maakt voor alle bewoners van de Samburu Community School compound. Deze kinderen komen morgen aan de beurt. De moeders slapen onder een overkapping naast de clinic. Zij passen zich aan, aan de gebeurtenissen zoals als deze zich voordoen. Er zijn weinig verwerende mensen in dit gebied.

de moeder dat ze mag wachten. Ondertussen laat hij de kok van de school pap bereiden. In dit gebied bestaat voor onze leerlingen geen ondervoeding. Emmanuel realiseert zich dat hij naar de omstandigheden moet vragen om er achter te komen waardoor deze moeder niet in staat is gebleken haar kind voldoende voeding te geven. Dikwijls is een familiair conflict de reden: zoals bijvoorbeeld een dreigende echtscheiding.

's-Middags wordt een dame in partu bezorgd op de clinic. Ze ligt achter in een Toyota truck. Emmanuel stelt vast dat het kind geboren zal moeten worden met een kunstverlossing; misschien een vacuüm extractie, misschien zelfs een keizersnede. Daarom geeft hij instructie aan de chauffeur door te rijden naar het ziekenhuis in Isiolo. Hij gaat mee als begeleider. Daar wordt het kind geboren middels een vacuüm extractie. Het jongetje wordt gezond geboren. Er is weinig perinatale sterfte in het gebied. Dat komt door de goede zorgen van enkele T.B.A.'s; de Traditional Birth Attendants die werkzaam zijn in het gebied. Deze door praktijkervaring gevormde verloskundigen zijn te vergelijken met de 'baker', zoals in Nederland nog aan het werk tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw.

Wanneer Emmanuel terug is gebracht naar de clinic is het al donker, na 18.00. Er wacht een man met een flinke wond aan zijn been. Hij vertelt dat hij uit een boom is gevallen. Niet zelden is dat een smoesje om niet te vertellen dat de wond het resultaat is van een vechtpartij. Er wordt flink alcohol gebruikt door de mannen, waardoor veelvuldig ruzies plaatsvinden. En soms lopen deze uit de hand met vechtpartijen met verwondingen tot gevolg.

Nurse Laapu eindigt zijn werkdag met het opruimen van zijn behandelkamer, het administreren van zijn activiteiten deze dag. Vervolgens controleert hij de koelkast. Dan dooft hij de verlichting, sluit af en gaat naar zijn verblijf.

Hij is gewend aan de stilte. Hij stuurt me een app, zoals vaker gebeurd en verzoekt om een lening zodat hij een motorfiets kan kopen. Natuurlijk is hij teleurgesteld dat ik hem geen lening zal geven. "Sparen is beter dan terugbetalen", het is niet leuk om een hard werkende collega dit te zeggen. Maar van lenen wordt niemand beter. En de stichting raakt er niet uitsluitend geld, maar ook een goede verpleegkundige mee kwijt.

Simon Bloemendaal

GEZONDHEIDSZORG IN KENIA KENT GROTE UITDAGINGEN

De gezondheidszorg in Kenia staat op niet zo'n hoog niveau als bij ons. Een eenvoudige vergelijking met Nederland illustreert goed de verschillen tussen beide landen. In Kenia moeten ruim 50 miljoen inwoners het doen met een kleine 10.000 artsen. Vergelijk dit met de 17 miljoen inwoners in Nederland, die meer dan 75.000 artsen tot hun beschikking hebben! In Kenia wordt jaarlijks minder dan € 50 per persoon uitgetrokken voor gezondheidszorg, in Nederland bijna € 7.000.

Technologische ontwikkelingen en in het bijzonder de smartphone dragen de afgelopen 10 jaar gelukkig positief bij aan de kwaliteit van de gezondheidszorg in Kenia. Zo maken steeds meer mensen gebruik van een digitale zorgportemonnee. Hiermee sluiten Keniaanse vrouwen en gezinnen een zorgverzekering af en kunnen ze sparen voor hun medische zorg. Verder kunnen zij in de app zien wat de kwaliteit is van verschillende ziekenhuizen in hun regio. Zo kunnen zij zelf kiezen waar ze naartoe gaan voor hun behandeling. Voor veel bewoners, zeker voor veel vrouwen in Samburu waar onze clinic staat, geldt echter dat ze nog geen beschikking hebben over een smartphone. We zijn trots dat we ook hen de basis medische faciliteiten kunnen aanbieden die vrij en gemakkelijk toegankelijk zijn.

Ook Kenia is zwaar getroffen door de Covidpandemie. Al is het aantal besmettingen na een piek in september van dit jaar gelukkig weer sterk gedaald. Groot probleem is natuurlijk het (gebrek aan) testen. Dus onzeker is wat de cijfers precies zeggen. Hoewel de grenzen weer open zijn voor toeristen en zakenreizigers blijven heel veel toeristen Afrika, dus ook Kenia, mijden. Het land wordt daardoor ook economisch hard getroffen.

Op dit moment zijn zo'n 3 miljoen Kenianen volledig gevaccineerd tegen het Coronavirus, zo'n 6% van de bevolking. Vanaf eind december heeft de regering verdere maatregelen aangekondigd. Niet alleen cafés en restaurants zijn vanaf een leeftijd van 21 jaar verboden toegang voor hen die niet zijn gevaccineerd, ook het openbaar vervoer. Dat zal ongetwijfeld enorme logistieke problemen gaan geven, want er zijn in totaal vooralsnog slechts 10 miljoen (inclusief de 6 miljoen reeds toegediende doses) vaccins beschikbaar waren en zijn.

Er is dus helaas nog een lange weg te gaan. Niet alleen voor verbetering van de gezondheidszorg in het algemeen. Maar ook op korte termijn bij de bestrijding van de Coronapandemie.

Roland Engbers

HOOR! HET MUSJE FLUIT

Het jaar loopt naar het einde
Met alle moeilijkheden en voor
Ieder van ons verschillende ervaringen
We moeten het meemaken
en zien te verwerken
Mensen zoeken uitvluchten
Gaan met tientallen in gammele bootjes
Naar de andere kant
Waar het ogenschijnlijk beter is
Met alle gevolgen van dien
Tientallen doden!
En dan komt er een vliegtuig vol
Mensen uit Afrika op ons af
Doe er maar wat aan?
Positief blijven in deze tijd valt niet mee
Opgewekt worden kan nog wel
een cd met het Weinachts Oratorium
Of een ander mooi cd'tje met muziek naar eigen smaak.
Ik heb dit keer gekozen voor een gratis concert
Door onze huisvrindjes de mussen
Ga genieten van hun heerlijke gekwetter
Maar denk ook tussendoor aan
De andere kant van de wereld
bijvoorbeeld aan de mensen in Kenia
daar is het ook problematisch
Elke dag opnieuw
Denk ook eens aan de Stichting Watoto Samburu
onze mensen hebben het ook zwaar
Een stop is er niet bij!
Het moet doorgaan, voor de kinderen
Daarom is uw donatie hard nodig
Voor hulp, iedere dag opnieuw
Ga genieten van een Mussen orkest
En geef, een goed gevoel geeft het zo!
Dank en mooie dagen met al uw dierbaren!

*Illustratie en tekst Hans Houtkamp, oud voorzitter
Reactie: HansHoutkamp@live.nl*

Stichting Watoto Samburu - Laakboulevard 324, 3825 KC Amersfoort
Tel. 06 534 70 931 - Email: info@watotosamburu.nl - www.watotosamburu.nl
Fiscaal ANBI nr.: 8163.52.23 - IBAN: NL 05 INGB 0002 3066 87
BIC: INGBNL2A - K.v.K. nr.: 320 790 039